

**Schoolondersteuningsprofielen
Plein013
2016**

De Kleine Akkers

Rapport audit

School-Ondersteuningsprofiel IVO

Naam onderwijsvoorziening: **Jenaplanschool De Kleine Akkers te Goirle**

Bestuur: **Stichting Tangent**

Datum bezoek: 2 november 2015

In opdracht van: Plein013

Rapporteur: Ina Latuputty

Sardes, Utrecht33

December 2015

Inleiding

Uw school¹ biedt ondersteuning aan leerlingen die speciale onderwijsbehoeften hebben. Wanneer uw school tegen haar grenzen aanloopt, is er de mogelijkheid om de leerling en zijn of haar ouders² te verwijzen naar een andere school, bijvoorbeeld een school voor speciaal (basis)onderwijs.

Scholen verschillen in de ondersteuning die zij (kunnen) bieden. Uit verwijsgedrag van scholen bijvoorbeeld blijkt dit heel duidelijk: een leerling waarbij de ene school tegen de grenzen van haar ondersteuning aanloopt, kan op een andere school zonder al te veel inspanning passend onderwijs krijgen. Soms is de reden makkelijk aanwijsbaar: een school in een gebouw met veel trappen en weinig ruimte is niet zomaar passend voor een leerling in een rolstoel. Maar meestal is het lastiger om aan te geven wanneer een leerling niet, en wanneer wel, op de school terecht kan.

Zowel voor de school zelf, als voor ouders en voor de bovenschoolse organisatie die het bovenschoolse netwerk van ondersteuningsvoorzieningen inricht (schoolbestuur, samenwerkingsverband po Plein013, regionaal netwerk Passend Onderwijs), is het van belang te weten waar de school staat voor wat betreft de ondersteuning en wat mogelijkheden zijn om de ondersteuning te versterken en eventueel uit te breiden.

Uw school maakt onderdeel uit van samenwerkingsverband Plein013. Van alle scholen van dit samenwerkingsverband is in najaar 2013 het ondersteuningsprofiel in kaart gebracht. We brengen de profielen nu, in 2015, opnieuw in kaart, op een vergelijkbare manier als in 2013. De inhoud van de rapportage is iets uitgebreid, en wat anders geordend dan de rapportage in 2013. Wij hopen hiermee de informatie nog beter leesbaar aan te bieden, zonder de vergelijkbaarheid met 2013 te verliezen.

Om het schoolprofiel in kaart te brengen verzamelden wij informatie op vijf domeinen:

1. de *diversiteit* van de leerlingenpopulatie van de school
2. de *ruimte voor verschillen* tussen leerlingen, die de manier van onderwijs geven op de school biedt
3. de beschikbaarheid van *extra voorzieningen* bij de school op de volgende vijf 'velden':
 - a. extra handen / omvang van de klassen
 - b. speciale onderwijsmaterialen
 - c. mogelijkheden van de ruimtelijke omgeving
 - d. expertise (teamexpertise en individuele expertise van leerkrachten/medewerkers)
 - e. samenwerking met (zorg)instanties buiten het onderwijs
4. de *borging* van de extra ondersteuning voor leerlingen in de organisatie van het onderwijs
5. de intensiteit en omvang van de *samenwerking* met anderen binnen het samenwerkingsverband Plein013, en in het bredere onderwijsveld

In termen van vraag en aanbod zou het eerste domein, de leerlingenpopulatie, gekarakteriseerd kunnen worden als de vraag. Aan die vraag komt de school tegemoet met haar aanbod, gekarakteriseerd op de domeinen 2 t/m 5.

Binnen het aanbod van de school heeft het tweede domein een andere status dan de domeinen 3, 4 en 5. De ruimte die de manier van onderwijsgeven biedt voor de verschillende onderwijsbehoeften (domein 2) vormt de basis van de mogelijkheden die de school kan bieden. Bijvoorbeeld inzet van extra voorzieningen (domein 3) heeft minder zin wanneer de school in haar manier van lesgeven heel beperkt om kan gaan met verschillen. Omdat het tweede domein een belangrijk aspect van het profiel is nemen we een korte toelichting op (zie kader).

¹ Waar in dit rapport korthedshalve staat 'school', wordt steeds bedoeld 'school of arrangement', waarbij een arrangement kan zijn een s(b)o, een talentklas of een andere vorm van door het swv georganiseerde ondersteuning.

² Waar in dit rapport korthedshalve staat 'ouders' wordt steeds bedoeld 'ouders of verzorgers'.

Toelichting op de ruimte voor verschillen in de manier van onderwijs bieden

De ruimte die onderwijs biedt aan verschillen tussen leerlingen wordt in belangrijke mate bepaald door het onderwijsconcept van de school. Meer specifiek: door de mate waarin de lesstof dan wel de individuele onderwijsbehoefte van de leerling uitgangspunt van het lesprogramma is. Dit kan worden gezien als een dimensie die loopt van methode-gestuurd naar leerling-gestuurd.

Aan het ene uiterste van die dimensie staan de scholen die bijna de volledige lestijd de methode als leidraad hanteren. Leerlingen die onvoldoende uit de weg kunnen met de standaardmethode krijgen herhalingsstof, extra instructie of verdiepingsstof – zoals die binnen de methode is gegeven. Het gemiddelde niveau en tempo van de standaardmethode is maatgevend. Scholen die dit concept welbewust hanteren zijn vaak van opvatting dat 'een leerling bij de groep houden' betekent dat de leerkracht zijn of haar uiterste best doet om de zwakkere leerling voor wat betreft zijn of haar prestaties zoveel mogelijk bij de gemiddelde groep aan te laten haken.

Het andere uiteinde van de dimensie wordt bezet door scholen die hun onderwijsconcept afstemmen op de leerlingen die op dat moment de klas vormen. De start ligt bij de individuele onderwijsbehoeften van leerlingen met hun individuele ontwikkelings- en leerlijnen. Het overzicht van die lijnen in de groep geeft mogelijkheid tot het bundelen van de leerlijnen waar deze (bijna) samenvallen. De instructieplanning wordt afgestemd op deze gebundelde leerlijnen. De werkvormen in de groep zijn vaak heterogeen, waardoor 'een leerling bij de groep houden' hier een gelijke betekenis heeft voor elke leerling. Bij een dergelijk concept worden veelal ook standaardmethoden en methode-gebonden toetsen gebruikt, maar dan als middel zonder dat zij direct het didactisch en pedagogisch handelen sturen.

Alle scholen hebben te maken met verschillen tussen kinderen. Relevant voor Passend Onderwijs zijn verschillen tussen leerlingen op het gebied van:

- leercompetenties
- leerstijlen
- gedragscompetenties
- gedragsstijlen
- culturele achtergronden
- gezinsachtergronden

Van een extra vergroting van de range van onderwijsbehoeften in een klas is sprake bij combinatieklassen.

Leerkrachten op scholen die vooral methode-gestuurd werken, rekken naarmate er meer verschillende kinderen in hun klas zitten, de mogelijkheden van hun onderwijsaanbod steeds verder op.

Manieren om binnen het methode-gestuurde concept onderwijs te bieden aan leerlingen met verschillende onderwijsbehoeften zijn o.a.:

- het groeperen van handelingsplannen;
- het werken in niveaugroepen;
- zelfstandig werken;
- vergroting van de expertise van de leerkracht;
- incidentele toepassing van vormen van leren in heterogene groepen;
- de keuze van methodes die heel veel ruimte bieden voor gedifferentieerd werken.

Omdat het uitgangspunt van de les bepaald is door de centrale aanpak van de methode, betekent elke nieuwe onderwijsbehoefte een extra aanpassing bij die aanpak. Wanneer veel aanpassingen nodig zijn, beleeft de leerkracht dit vaak als een stapeling van taken, en daarmee als een toenemende belasting. Soms uit zich dit door de behoefte van de leerkracht aan steeds meer orde en rust in de klas, om de controle te kunnen houden over alle verschillende activiteiten die gelijktijdig plaatsvinden. Met het toenemen van de organisatorische belasting van de leerkracht, blijft er minder tijd en energie over voor het ter plekke inspelen op specifieke behoeften van leerlingen op het moment dat die zich aandienen.

Het methode-gestuurde onderwijsconcept is begrensd in haar capaciteit om kinderen met andere onderwijsbehoeften op te nemen.

De informatie voor dit school-ondersteuningsprofiel is verzameld door middel van

- een beperkt documentatie-onderzoek (organisatie en kengetallen school)
- een interview met sleutelfiguren uit de school (minimaal de directeur, een intern begeleider, een leerkracht en een ouder) - aanwezig waren: Beppie Smit (directeur), Engelbert Zoontjens (intern begeleider), Suzan Ramos (ouder), Astrid Pragt (ouder en MR-lid).
- observaties bij enkele lessen: groep 1-2 onderbouw, groep 3-4-5 middenbouw, groep 6-7-8 bovenbouw.
- een teamgesprek - aanwezig waren: een representatief deel van het team.

Het interview en de observaties richtten zich vooral op *de stand van zaken*, op hoe in de praktijk van nu de lessen gegeven worden, en wat de mogelijkheden zijn voor leerlingen die een ongewone ondersteuningsbehoefte hebben.

Het teamgesprek is gevoerd aan de hand van een aantal stellingen en uitspraken. De focus van het gesprek ligt bij de *opvattingen en ambities* van de gespreksdeelnemers als het gaat om het bieden van onderwijs aan leerlingen met een verschillende onderwijsbehoefte.

Het beeld van de stand van zaken (interview en observaties) en de opvattingen en ambities (teamgesprek) vullen elkaar aan.

De profielsamenvatting die hierna volgt geeft een overzicht over alle opbrengsten, samengevat door de rapporteur in een weging ten opzichte van andere scholen van dezelfde schoolsoort. Waar mogelijk is de vergelijking gemaakt met het gemiddelde van de Nederlandse scholen zoals die uit statistisch overzicht en onderzoek bekend is. In aanvulling daarop profileren wij de school op basis van onze ervaring met audits op honderden scholen. Vanuit het streven om de betrouwbaarheid van de profilering zo hoog mogelijk te stellen, is de profilering bovendien getoetst aan onderling afstemming tussen de auditoren die de scholen van Plein013 bezochten.

Na de profielsamenvatting staat in de *bijlage: opbrengsten interview* de belangrijkste informatie zoals die is aangereikt door de geïnterviewden, aangevuld met informatie uit het dataformulier.

Beide onderdelen, de *profielsamenvatting* en de *opbrengsten interview*, volgen de indeling in de vijf domeinen, zodat u de informatie eenvoudig aan elkaar kunt koppelen.

Wij wijzen erop dat de informatieverzameling veelzijdig en uitgebreid is geweest, maar niet alle informatie van alle leerkrachten betrof, en bovendien beperkt is door het karakter van een momentopname.

Profielsamenvatting: positie van de school, grenzen en groeimogelijkheden

Korte impressie van de school

Jenaplanschool De Kleine Akkers is een school met 140 leerlingen (teldatum 1 oktober 2015) gelegen midden in Goirle. Sinds mei 2010 zijn de teamleden en de leerlingen gehuisvest in het huidige schoolgebouw. De school is zowel een buurt- als een regioschool. De helft van de leerlingen komen uit de wijk en de andere leerlingen komen uit de regio (heel Goirle, Riel, Alphen, Tilburg en Poppel). Ouders kiezen om diverse redenen bewust voor deze school vanwege het Jenaplanconcept, de kleinschaligheid, de buurtschool en de onderlinge sfeer.

De school werkt met een continuo-rooster. Er zijn totaal zes stamgroepen, te weten de onderbouw (2 groepen 1-2), de middenbouw (2 groepen 3-4-5) en de bovenbouw (2 groepen 6-7-8). De groepsgrootte is ongeveer 24 leerlingen per stamgroep. De kleinschaligheid en aandacht voor alle leerlingen is hiermee gewaarborgd. De school werkt volgens het Jenaplanprincipe en is aangesloten bij de Nederlandse Jenaplanvereniging. Het onderwijs richt zich op de totale ontwikkeling van het kind. De talenten van de leerlingen worden zoveel mogelijk benut en zij groeien naar vermogen op cognitief, sociaal-emotioneel en creatief gebied, in de communicatie, in de samenwerking en in het kritisch denken. De Kleine Akkers stelt het kind centraal als een uniek individu. Binnen de mogelijkheden van de school biedt het team een zo optimaal mogelijke begeleiding aan elke leerling.

Domein 1: Diversiteit van de leerlingenpopulatie

Domein 1. Kijkend naar de bevroagde aspecten van *de leerlingenpopulatie* is de populatie van de school ten opzichte van andere scholen in Nederland

- ☐ meer homogeen
- ☒ vergelijkbaar
- ☐ meer heterogeen

Domein 2: Ruimte voor verschillen

In het volgende schema wordt het onderwijsconcept van De Kleine Akkers weergegeven in de relatie tussen de mate waarin de lesmethode sturend is en de mate waarin diversiteit van leerlingen opgevangen kan worden.

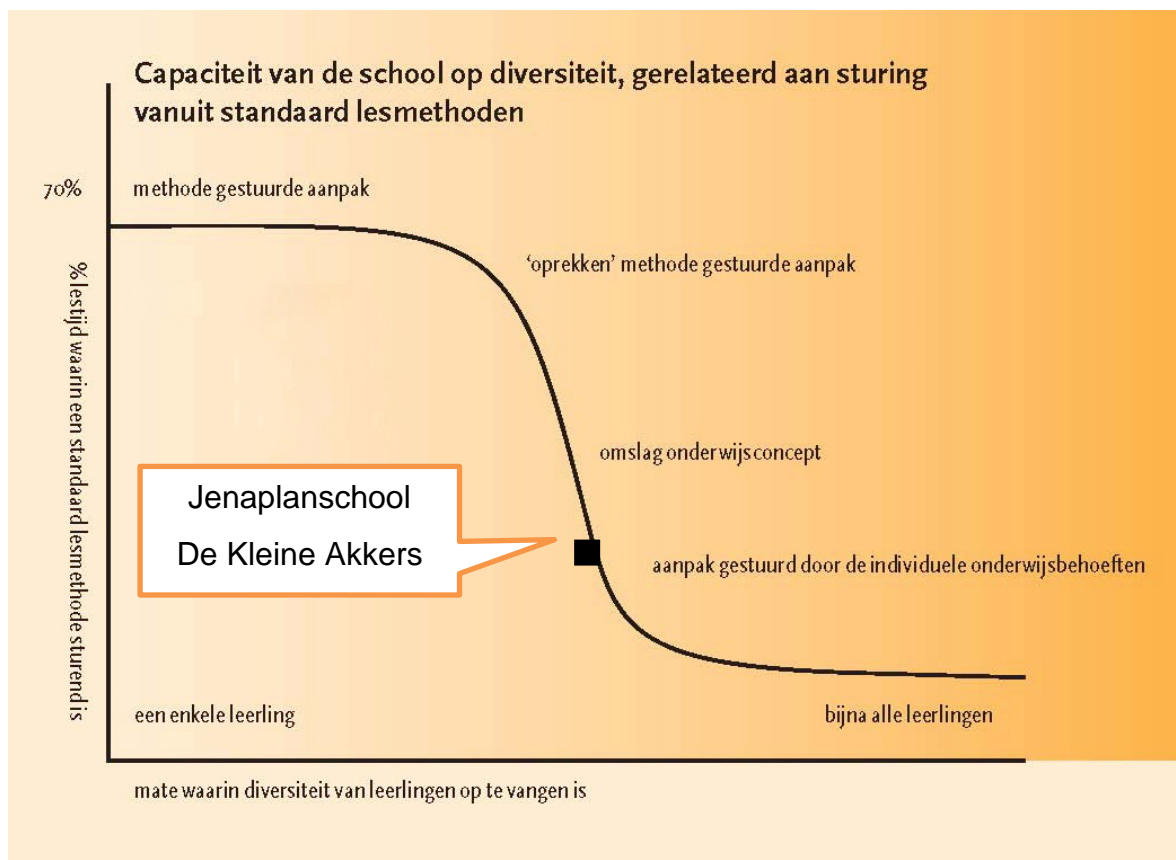
De gebogen lijn geeft van links naar rechts een mogelijk model van de ontwikkeling van een onderwijsconcept, startend bij het leerstofjaarklassensysteem met een strakke hantering van standaardmethoden. Via het oprekken van de methode-gestuurde aanpak toont het model een omslag in de aanpak naar het starten van de lesinhoud bij de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen in de klas.

Let wel: de richting van links naar rechts geeft alleen een wenselijke richting aan wanneer:

- De school meer ruimte wil bieden aan de bestaande diversiteit onder de leerlingen.
- De school meer leerlingen met speciale onderwijsbehoeften onderwijs wil kunnen bieden.
- De leerlingenpopulatie van de school steeds meer divers wordt.

Scholen bevinden zich ergens op de gebogen lijn.

De Kleine Akkers bevindt zich op positie ■

Domein 2. De antwoorden op de vragen over de manier van onderwijzen en het *omgaan met verschillen* geven het beeld van een school die

- ☐ basisondersteuning biedt aan leerlingen (passend bij een netwerkschool)
- ☐ enige extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ veel extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
- ☒ mede door een duidelijke aanpak, gedragen door het volledige team (passend bij een brede ondersteuningsschool)

Domein 3: De vijf velden van voorzieningen

Domein 3. De school heeft meer dan de fundamentele *voorzieningen* voor wat betreft

- ☐ extra 'handen' in de klas
- ☐ onderwijsmaterialen
- ☒ de ruimtelijke omgeving, m.b.t. speciale bewegingsbehoeften (rolstoeltoegankelijkheid, time-out ruimte, extra grootte van lokalen, gangen en speel-/gymruimten), verzorging en therapie, speciale leerbehoeften (handenarbeidlokaal, keuken).
- ☒ specialistische expertise
- ☒ contacten met externe relaties

Deze beschikbaarheid van voorzieningen past bij een smalle ondersteuningsschool.

Domein 4: Borging

Domein 4. De borging in de organisatie van de extra ondersteuning voor leerlingen gebeurt

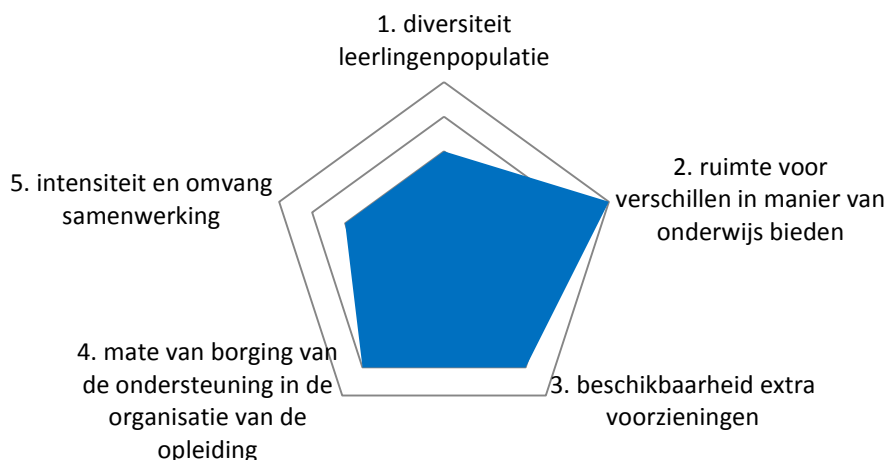
- ☒ op alle gevraagde aspecten overwegend planmatig (passend bij een smalle ondersteuningsschool, een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☐ op de meeste gevraagde aspecten planmatig, op enkele niet (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ op enkele gevraagde aspecten planmatig, op de meeste niet (passend bij een netwerkschool)
- ☐ op geen enkele van de gevraagde aspecten planmatig

Domein 5: Samenwerking binnen het onderwijs

Domein 5. De samenwerking met onderwijspartners binnen en buiten Plein013 is

- ☐ intensief, in een stevig netwerk met veel partners (passend bij een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☐ intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
- ☒ matig intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ beperkt (passend bij een netwerkschool)

Het ondersteuningsprofiel in één oogopslag

Over het geheel genomen is De Kleine Akkers te karakteriseren als een **smalle ondersteuningsschool met elementen van een brede ondersteuningsschool**.

Er zijn verbanden tussen de vijf onderdelen van het ondersteuningsprofiel. De diversiteit van de leerlingenpopulatie(1) zegt iets over de noodzaak van omgaan met verschillen (2). De effectiviteit van extra voorzieningen (3) hangt samen met het onderwijsconcept (2). Enzovoort.

Elk van de vijf onderdelen van het profiel is weergegeven op een vijfpuntschaal in een van de punten van bovenstaande vijfhoek: van beperkt (dicht bij het centrum van de vijfhoek) tot ruim (aan de buitenrand van de vijfhoek). Deze visualisatie is bedoeld als 'radar' voor opvallende kenmerken van het profiel; er is geen 'wenselijke' vorm.

Dit profiel geeft een beeld van de situatie op basis van documenten, het interview, de waarnemingen tijdens de observaties, en de informatie die bij het teamgesprek naar boven kwam.

Een korte toelichting, per domein, op de plaatsing in de grafiek vullen wij voor domein 2 tot en met 5 aan met een suggestie voor verdere ontwikkeling, voor *het geval dat* verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is. Dit laatste zeggen wij met nadruk, wij hebben geen opvatting over die wenselijkheid.

1. Over de diversiteit van de leerlingenpopulatie.
Hierbij kijken wij naar een combinatie van achtergrondkenmerken van leerlingen, en kenmerken van leren en gedrag.

Toelichting op de profilering:

Het opleidingsniveau en sociaaleconomische achtergrond van de ouders is divers. Op een enkele leerling na zijn de leerlingen van Nederlandse afkomst en spreken zij thuis Nederlands en/of het dialect. Het niveau van leren op de school is groot. Steeds meer leerlingen presteren boven en onder het basisoniveau. Slechts een klein aantal leerlingen zit op de middenlijn. Binnen de groep is er sprake van een grote spreiding van het niveau van leren. Dit is inherent aan het Jenaplanprincipe vanwege het werken met stamgroepen. De school besteedt veel aandacht aan hoogbegaafdheid. Er worden grote verschillen in leerstijlen opgemerkt. De school schat in dat meer dan 40% van de leerlingen speciale behoeften nodig hebben in het verwerken van informatie, in het gedrag en in de omgang (begrenzing van het gedrag, stimulering tot activiteit, begrip van de sociale omgang).

2. Over de ruimte voor verschillen binnen het onderwijsconcept.

Dit gaat over de manier van lesgeven in de groep. Belangrijk zijn onder meer de wijze waarop de les is ingericht, de diversiteit in het lesmateriaal, en de mate van dialoog of interactie tussen leerkracht en leerling, en tussen leerlingen onderling.

Toelichting op de profilering:

De Kleine Akkers werkt volgens het Jenaplanprincipe waarbij ieder kind uniek is en de mogelijkheid krijgt zich te ontwikkelen tot een individu in de maatschappij. Leerlingen krijgen onderwijs in een stamgroep waarbinnen een diversiteit aan leerniveaus en leerstijlen zijn. De leerkrachten zijn in staat om het pedagogisch en didactisch handelen op de leerlingen af te stemmen. In de klas wordt het directe instructiemodel gebruikt en in de klas staat een instructietafel. Een RT-er geeft daarnaast buiten de klas ondersteuning. Leerlingen worden actief betrokken in het onderwijsleerproces en zij sturen hun eigen leerproces. In de onderbouw gebruiken de leerlingen het planbord en in de midden- en bovenbouw een weektaak.

In de bovenbouw krijgen de leerlingen taakbladen met de aangegeven leerlijnen voor de komende periode. Daarbij kan de leerkracht in gesprek gaan met de leerling m.b.t. specifieke leerdoelen per leerling. De hoogbegaafde leerlingen omschrijven tevens leerdoelen op pedagogisch gebied samen met de leerkracht. De teamleden zijn erop gericht het maximale uit de leerling te halen in de breedste zin van het woord. Hiervoor schrijft de leerkracht individuele plannen en groepshandelingsplannen waarin doelen zijn beschreven. De leerkracht voert structureel kindgesprekken. De leervorderingen worden zowel op beginsituatie leerling als mede op basis van gelijke normering gemeten. Op pedagogisch gebied beoordeelt de leerling zichzelf en hij krijgt ook feedback van andere leerlingen. Zelf ontdekkend en betekenisvol leren staat centraal. De school is gericht op individueel en groepsleren met coöperatieve werkvormen, conform het Jenaplanconcept. Ouders worden als partners betrokken bij de onderwijszorg voor hun kind.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

- Binnen het team is de behoefte om de kwaliteit van de kindgesprekken te verbeteren. Leerkrachten kunnen zich hierin scholen, zorgen voor een eenduidige teamaanpak en dit opnemen in het schoolbeleid, waardoor herkenbaarheid voor leerlingen wordt gecreëerd. Het 'praat + tekenblad' met de vijf IVO-velden biedt aanknopingspunten voor het kindgesprek.
- Het team kan overwegen om portfolio's in te voeren en de kindgesprekken hier aan koppelen.

3. Over de beschikbaarheid van extra voorzieningen.

Extra voorzieningen zijn: extra 'handen' in de klas (of klassenverkleining), extra onderwijsmaterialen, extra mogelijkheden in de ruimtelijke omgeving, specialistische expertise, en samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

- Voor de ruimtelijke omgeving heeft de school extra ruimtes voor didactische begeleiding (extra grootte van de lokalen/gangen, handvaardigheidslokaal, een keuken), extra ruimtes voor bewegingsbehoeften (rolstoeltoegankelijkheid, speel-/gymlokaal, een klein speelplein met een diversiteit aan speeltoestellen), extra ruimtes voor verzorging/rust (verzorgingsruimte, revalidatie- en therapieruimte, rustruimte, time-out ruimte)
- Specialistische expertise op hbo/vwo-niveau is aanwezig voor motorische beperkingen, ASS, AD(H)D, gedragsproblemen en dyslexie. Er is een taal- en rekencoördinator, een gedragspecialist, een techniek- en WO-coördinator, een specialist op het gebied van MRT en een creatieve cultuurcoördinator. Buiten de school is expertise snel toegankelijk.
- De school werkt regelmatig tot vaak samen met de SMW, BJZ, GGD, GGZ, revalidatiekliniek, KDC, de Brede School en de gemeentelijke ketenzorg.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Gecertificeerde expertise is aanwezig bij een enkele medewerker. De directie kan de teamleden motiveren en de gelegenheid geven zich te scholen, waardoor nog beter kan worden ingespeeld op de ondersteuningsbehoeften van alle voorkomende leerstoornissen, psychiatrische stoornissen, gedragsproblemen of co morbiditeit.

4. Borging van de ondersteuning in de organisatie van de school.

Van stevige borging is sprake wanneer er beleid, leerlingvolgsystemen, procedures en afspraken zijn, die voor alle betrokkenen helder zijn en door alle teamleden worden toegepast. Een heldere, consistent toegepaste taakverdeling is onderdeel van de borging.

Toelichting op de profilering:

De school hanteert de 1-zorgroute. De leerkracht is verantwoordelijk voor de ondersteuning in de klas, signaleert, schrijft de groepsplannen, voert het uit en analyseert. Hij is het eerste aanspreekpunt voor de ouders. Zij worden betrokken bij het onderwijs van hun kind. De intern begeleider ondersteunt indien gewenst. Voor het volgen van de didactische ontwikkeling van de leerlingen worden methodetoetsen en Cito gebruikt. De school maakt trendanalyses en kijkt naar de vaardigheidsscores van de leerling. Voor het volgen van de sociaal-emotionele voortgang gebruikt de school de SCOL en Kijk! Voor de onderbouw.

5. Over de intensiteit en omvang van de samenwerking.

Gekeken wordt naar de mate waarin de begeleiding van de leerling binnen het onderwijs wordt afgestemd met die van de verschillende partners buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

De school kent de scholen en populatie leerlingen in haar voedingsgebied. Waar nodig vindt overleg plaats. Samenwerking met andere basisscholen binnen Plein013 beperkt zich tot directeurenoverleg en IB-netwerkbijeenkomsten. Binnen het eigen bestuur is de samenwerking het grootst. Er zijn directeurenoverleg, netwerkbijeenkomsten van IB-ers en studiedagen. Deze zijn veelal aanbodgericht en de wens is om dit vraag gestuurd te organiseren. Vanuit Plein013 is aan de school een consulent toegewezen en expertise van andere consultants kan op verzoek worden ingevlogen. De school werkt samen met POVO-013 in het kader van de schoolverlaters van groep 8. Er is een warme overdracht naar het VO en zij geven een terugkoppeling. Er is geen samenwerking met de VVE. Indien nodig maakt de school gebruik van het S(B)O, of hebben zij contact wanneer een leerling wordt verwezen.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

- De consulent wordt toegewezen op basis van het aantal leerlingen op de school. Er wordt niet gekeken naar het aantal leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften en welke ondersteuning de school hiervoor wenst. De directie kan overwegen dit bespreekbaar te maken binnen Plein013.
- De directie kan overwegen om binnen het eigen schoolbestuur het gesprek aan te gaan om studiedagen te organiseren waarbij de scholen meer worden betrokken bij een vraag gestuurd aanbod.

Samenvatting opvattingen en ambities van het team gericht op het omgaan met leerlingen die een speciale ondersteuningsbehoefte hebben:

De leerkrachten zijn zich bewust van hun positie in de klas en met name van een sturende rol om de veiligheid in de groep te waarborgen. Het team geeft aan al veel te hebben bereikt binnen passend onderwijs. De overzichten in de groepsplannen geven een goed beeld om in te spelen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen. De kerndoelen staan centraal en niet de methoden. De leerkrachten willen de leerlingen zoveel mogelijk in de stamgroep houden. Het team verkiest extra handen in de klas boven klassenverkleining. Problemen worden al goed gesignaleerd en het maximale wordt uit de leerlingen gehaald. Er is een grens bereikt wanneer leerlingen niet leerbaar zijn of als leerlingen grensoverschrijdend gedrag vertonen waardoor de veiligheid voor anderen niet kan worden gewaarborgd. Men heeft de wens om door scholing nog bekwaamer te worden met betrekking tot leerkrachtvaardigheden in de klas en het voeren van kwalitatief goede kindgesprekken.

Samenwerking en afstemming met ouders is van belang, waarbij het team vooraf goed kijkt of de uitvoering in de klas realistisch is.

Bijlage: Opbrengsten interview

Domein 1: de diversiteit van de leerlingenpopulatie:

De leerlingen op de school verschillen in hun achtergrond v.w.b.:

- *opleidingsniveau van de ouders, sociaaleconomische achtergrond:*

☐	weinig, het opleidingsniveau en de sociaaleconomische achtergrond is over het algemeen
	☐ laag
	☐ gemiddeld
	☐ hoog
☐	matig
☒	sterk

Toelichting

De sociaaleconomische achtergrond wordt gekenmerkt door zowel laag, gemiddeld als hoogopgeleide ouders. Er zijn twee leerlingen met een leerlingengewicht.

- *thuis taal:*

☒	weinig
☐	matig
☐	sterk

Toelichting

Thuis wordt het Nederlands en/of dialect gesproken.

- *culturele achtergrond*

☒	weinig
☐	matig
☐	sterk

Toelichting

De culturele achtergrond van de leerlingen verschilt nauwelijks van elkaar, Zij zijn voornamelijk van Nederlandse afkomst. Slechts een paar leerlingen zijn afkomstig uit Irak, Turkije, Syrië en de Nederlandse Antillen.

De leerlingen op de school verschillen v.w.b.:

- *niveau van leren*

☐	weinig
☐	matig
☒	sterk

Toelichting

Het niveau van leren op de school is groot. Steeds meer leerlingen presteren boven en onder het basisniveau. Slechts een klein aantal leerlingen zit op de middenlijn. De geïnterviewden geven aan dat dit niveau lijkt te verdwijnen. Regelmatig vinden klassenobservatie plaats en

signaleert de school tijdig eventuele problemen. Ouders zijn betrokken bij het onderwijs van hun kind en zij laten zich informeren. De school stelt zich open op voor de inbreng van ouders. Voor 8 leerlingen is een ontwikkelingsperspectief opgesteld. Voor twee leerlingen maakt de school gebruik van het Steunpunt Hoogbegaafdheid. Vorig schooljaar is één leerling verwezen naar Kansrijk, Expertisecentrum 'Kracht van Speciaal'.

Binnen de groep is er sprake van een grote spreiding van het niveau van leren. Dit is inherent aan het Jenaplanprincipe vanwege het werken met stamgroepen.

- *leerstijlen*

☐	weinig
☐	matig
☒	sterk

Toelichting

Het team merkt grote verschillen in leerstijlen. In de onderbouw is het inspelen op leerstijlen te behappen. In de bovenbouw vindt men dit lastiger en is men zich er van bewust dat dit een ontwikkelpunt is voor het team. De school heeft aandacht voor hoogbegaafdheid waarbij zij ook hier het onderwijsaanbod met betrekking tot verschillende leerstijlen wil afstemmen op de leerling.

Hoeveel leerlingen hebben

- *speciale behoeften in het verwerken van informatie*

☐	weinig (minder dan 20 %)
☐	een matig aantal (20 tot 40 %)
☒	veel (meer dan 40%)

Toelichting

De school schat in dat veel leerlingen speciale aanpassingen nodig hebben op het verwerken van de informatie.

- *speciale behoeften in het gedrag, in de omgang (begrenzing van het gedrag, stimulering tot activiteit, begrip van de sociale omgang)*

☐	weinig (minder dan 20 %)
☐	een matig aantal (20 tot 40 %)
☒	veel (meer dan 40 %)

Toelichting

De speciale behoeften in gedrag is divers. Het richt zich vooral op het begrenzen van gedrag. Tijdens de klassenbezoeken werd zichtbaar dat leerlingen moeite hebben zich te focussen op hun taak en snel zijn afgeleid, dan wel worden afgeleid. Leerkrachten zijn bekwaam in het differentiëren op didactiek. Op gedrag zijn zij hier minder in getraind, met name als het gaat om grensoverschrijdend gedrag. De school werkt samen met Stichting Kompaan en de Bocht, een organisatie die hulp biedt op het gebied van opgroeien, ontwikkeling en veiligheid. In de grondhouding luisteren leerkrachten goed naar de leerlingen en is het voor hen een vanzelfsprekendheid dit te doen. De school merkt op dat de Pabo-opleiding vooral aandacht besteedt aan de didactiek en minder aan het pedagogische deel.

In de afgelopen vier schooljaren is het aantal zittenblijvers en verwijzingen naar het S(B)O als volgt:

<i>schooljaar</i>	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015
aantal zittenblijvers ³	2	4	3	1
verwijzingen sbo4	2	1	0	1
verwijzingen so5 cat 1	3	2	0	0
verwijzingen so cat 2	0	0	0	0
verwijzingen so cat 3	0	0	0	0

Vanuit de arrangementen van Plein013 is in de afgelopen twee schooljaren de volgende ondersteuning geboden:

arrangementen Plein013	<i>schooljaar</i> 2014-2015	<i>schooljaar</i> 2015-2016
leerlingen voor wie Taalhulp ingeschakeld	0	0
leerlingen gebruik makend van Taalklas	0	0
leerlingen naar Taalschool verwezen	0	0
leerlingen naar Topklas verwezen	0	0
leerlingen voor wie Steunpunt Hoogbegaafde II ingeschakeld	0	1 of 2
leerlingen gebruik makend van Intermezzo	0	0
leerlingen verwezen naar Talentklas	0	0
Leerlingen verwezen naar Kansrijk	1	

Domein 2: de ruimte die de manier van lesgeven biedt voor speciale ondersteuningsbehoeften,

Tijdens het interview is gevraagd de manier van lesgeven te plaatsen op een aantal dimensies.

Karakteriseer het onderwijs op de school op de onderstaande dimensies. Een '1' betekent sterk in de richting van de eerste pool en een '4' sterk in de richting van het tweede uiterste.

	1	2	3	4	
overdragen van kennis	☐	☐	☒	☐	zelf ontdekken
kennis verwerven	☐	☐	☒	☐	werken met kennis
klassikaal leren	☐	☐	☒	☐	individueel en groepjes-leren
sturing van het leren door de leerkracht	☐	☐	☒	☒	leerlingen sturen eigen leren
alle leerlingen op basisniveau brengen	☐	☐	☒	☐	het maximale uit elke leerling halen
leerstof bepaalt leerweg	☐	☐	☒	☐	beginsituatie leerling bepaalt leerweg
nadruk op gestructureerde opdrachten	☐	☒	☒	☐	nadruk op vrije opdrachten
gelijke normering prestaties	☐	☐	☒	☐	beoordeling t.o.v. eerdere eigen prestaties
beoordeling door leerkracht	☐	☒	☒	☐	zelfbeoordeling door leerling
evaluatie onderwijs door leerkracht	☐	☐	☒	☐	evaluatie samen met leerlingen

Toelichting:

De Kleine Akkers werkt volgens het Jenaplanprincipe waarbij ieder kind uniek is en de mogelijkheid krijgt zich te ontwikkelen tot een individu in de maatschappij. Leerlingen worden actief betrokken in het onderwijsleerproces. In de onderbouw gebruiken de leerlingen het planbord en in de midden- en bovenbouw een weektaak. De leerkrachten hanteren het directe

³ Inclusief de zittenblijvers in de kleutergroepen.

⁴ sbo= speciaal basisonderwijs

⁵ so=speciaal onderwijs

instructiemodel en in de klas staat een instructietafel. Er is sprake van zelf ontdekkend leren. De leerlingen werken met kennis. Betekenisvol leren staat hierbij centraal. De school is gericht op individueel en groepsleren, conform het Jenaplanconcept. De leerling stuurt zijn eigen leerproces. In de bovenbouw krijgen de leerlingen taakbladen met de aangegeven leerlijnen voor de komende periode. Daarbij kan de leerkracht in gesprek gaan met de leerling m.b.t. specifieke leerdoelen per leerling. De hoogbegaafde leerlingen omschrijven tevens leerdoelen op pedagogisch gebied. Vervolgens ontvangen zij feedback. De leerkracht ondersteunt leerlingen die meer sturing nodig heeft, bijvoorbeeld een leerling met een individuele leerlijn of een leerling gediagnosticeerd binnen het autistisch spectrum. De teamleden zijn erop gericht het maximale uit de leerling te halen in de breedste zin van het woord. Hiervoor schrijft de leerkracht individuele plannen en groepshandelingsplannen waarin doelen zijn beschreven. De cognitieve vakken zijn gestructureerd, wereldoriëntatie is deels gestructureerd en deels vrij naar inzicht van de groep/leerkracht, bij de creatieve vakken ligt de nadruk op vrije opdrachten. De leervorderingen worden zowel op beginsituatie leerling als mede op basis van gelijke normering gemeten. Op pedagogisch gebied beoordeelt de leerling zichzelf en hij krijgt ook feedback van andere leerlingen. Hij kijkt terug op wat hij heeft gedaan en hij vertelt waar hij trots op is. Leerlingen krijgen een rapport en de leerkracht voert de kindgesprekken. Op didactisch gebied beoordeelt de leerkracht de leerling. De leerlingen zijn ambitieus. De mate waarin is afhankelijk van de individuele leerkracht die de lat op een bepaalde hoogte legt en leerlingen uitdaagt. De ambitie van de leerlingen verschilt ook van groep tot groep. Leerlingen zijn wel gebaat bij betekenisvol leren, aldus de geïnterviewden. Verder merken zij op dat wanneer zij de leerling meer betreft bij het rapport, de leerling nog beter kan reflecteren. In de klas worden klassenvergaderingen gehouden. Dit kan volgens het team nog verder worden ontwikkeld. De school heeft ook een leerlingenraad.

Hoe wordt binnen de school met speciale onderwijsbehoeften omgegaan?

Reactie op speciale onderwijsbehoeften

- ☒ vooral met individuele aandacht, buiten de groep
- ☒ vooral met individuele aandacht, in dezelfde ruimte, maar apart van de groep
- ☒ vooral met groepsaandacht in homogene subgroepen
- ☐ vooral met individuele aandacht geïntegreerd in de groepsaankpak

Toelichting

Aan de hand van de analyse bepaalt de leerkracht per leerling de inhoud van de speciale onderwijsbehoeften. Het streven is om de leerlingen in de stamgroep te houden bij de eigen leerkracht. Afhankelijk van de behoefte van de leerling plus de mogelijkheden en de ervaring van de leerkracht wordt hulp geboden aan de individuele leerling binnen of buiten de groep of in een homogene subgroep. De aandacht zou evenredig moeten worden verdeeld. Echter neigt men meer hulp te bieden aan leerlingen die onder het gemiddelde functioneren.

Differentieert de onderwijsaanpak van de school voor verschillen op leerstijlen van leerlingen (reproductiegericht, ervaringsgericht, betekenisgericht, oplossingsgericht)?

- ☒ ja, dat is geïntegreerd in de onderwijsaanpak van de school
- ☐ incidenteel, als een leerling opvalt op leerstijl – of incidenteel, door enkele leerkrachten
- ☐ nee, niet of nauwelijks

Toelichting

De leerkracht heeft oog voor de individuele leerling en zijn ondersteuningsbehoeften en past differentiatie toe op verschillen van leerstijlen. In een aantal specifieke gevallen wordt dit met ouders ook besproken. De aanwezige ouder merkt op dat de samenwerking met ouders door school gewenst is en dat zaken in alle openheid wordt besproken.

Hoe zijn groepen/klassen ingedeeld (welke leerjaren worden gemengd, wat is de omvang van de groepen en de bezetting met leerkrachten)?

De Kleine Akkers telt op de teldatum van 1 oktober 2015 142 leerlingen. Zij zijn verdeeld over 6 stamgroepen, te weten twee groepen 0-1-2 (onderbouw), twee groepen 3-4-5 (middenbouw) en twee groepen 6-7-8 (bovenbouw). Gemiddeld zitten er 24 leerlingen in een klas. In groep 0-1-2 stromen leerlingen vanaf 4 jaar in. Totaal werken er 9 leerkrachten, een remedial teacher, stagiaires, een intern begeleider, een conciërge, interieurverzorgers, allen onder leiding van een directeur. Vanuit Plein 013 is een consulent aan de school toegewezen.

Karakterisering van het onderwijs op de school.

Hoe groot is naar uw inschatting:

Het percentage leerkrachten dat in de kerndoelen en leerlijnen (minimaal van het eigen leerjaar) beheerst (parate kennis): 50%.

Het percentage leerkrachten dat in staat is didactisch maatwerk te leveren voor leerlingen: 90%.

Het percentage leerkrachten dat in staat is pedagogisch maatwerk te leveren voor leerlingen: 90%.

Het percentage leerkrachten dat initiatief neemt tot dialoog met de leerling om het lesaanbod af te stemmen met de ondersteuningsbehoefte van de leerling: 90%.

Toelichting

De geïnterviewden vertellen dat zeker vijf leerkrachten de kerndoelen en leerlijnen beheerst van hun stamgroep, bestaande uit 2 tot 3 leerjaren in één groep. De leerkrachten wisselen regelmatig van stamgroep, waardoor iedereen meer en meer op de hoogte is van de kerndoelen en leerlijnen. Mede doordat de leerkrachten in gesprek gaan met de leerlingen, zijn zij goed in staat didactisch en pedagogisch maatwerk te bieden. Op De Kleine Akkers is dit standaard.

de mate waarin de begeleiding een individuele aanpak is dan wel een teamaanpak

- ☐ vooral individuele aanpak van leerkrachten
- ☒ aanpak gedeeld door enkele leerkrachten
- ☐ teamaanpak

Toelichting

De kennis en leerkrachtvaardigheden om leerlingen te begeleiden is op school aanwezig. Een bepaalde aanpak wordt echter door enkele leerkrachten gedeeld. De wens is om een teamaanpak te hanteren. De leerkrachten hebben momenteel de focus deze teamontwikkeling gestalte te geven, allereerst voor de vakken lezen en spelling.

de mate waarin (ouders en) leerling betrokken worden bij de manier van lesgeven

☒	niet of nauwelijks
☐	soms
☐	vaak

Toelichting

De betrokkenheid van ouders is voor de school belangrijk. Zij worden gezien als partner en ervaringsdeskundige. Tijdens de oudergesprekken wordt er geluisterd naar de ouders, maar minder naar de leerlingen. Wederzijdse expertise uitwisselen over de leerling draagt bij tot een goed onderwijsaanbod. De school maakt onderscheid tussen ouders die wel of minder bekwaam zijn om iets te kunnen zeggen over de wijze van lesgeven. Soms reageert een ouder vanuit emotie. Het team bepaalt of adviezen serieus zijn en toepasbaar is in de school. De school heeft een onderwijscafé waarmee op dit moment te weinig wordt gedaan. Ouders worden uitgenodigd en zij kunnen daar hun vragen stellen. De geïnterviewden merken op dat het goed zou zijn dit weer op te pakken.

Teamexpertise

*Op welke onderwerpen is er sprake van teamexpertise (expertise die gedeeld wordt door **alle** leden van het team, en die door **alle** leden van het team in samenwerking in praktijk gebracht wordt)? Voorbeelden zijn teamexpertise op bepaalde didactische of gedragsmatige aanpakken, of teamexpertise in het betrekken van ouders en leerlingen bij de bepaling van de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.*

Het team van De Kleine Akkers heeft de volgende teamexpertise ontwikkeld:

- alle medewerkers hanteren het Jenaplanconcept en in de grondhouding dragen zij dit uit. Zij hebben oog voor alle leerlingen, zij gaan met hen in gesprek, de leerkrachten kijken naar de onderwijsbehoeften en passen daar zoveel mogelijk het handelen op aan
- er is kennis over opvattingen en aanpak in de onderwijszorg (handelingsgericht werken, werken met leerlijnen, onderwijsconcepten gebaseerd op onderwijsbehoeften van leerlingen zoals coöperatief leren)
- een teamaanpak op gedrag en ouders worden als partners betrokken om bij de onderwijszorg voor hun kind.

De school geeft aan dat een aantal aspecten altijd kunnen worden verbeterd.

In de school is verder een taal- en rekencoördinator, een gedragsspecialist, een techniek- en WO-coördinator, een specialist op het gebied van MRT en een creatieve cultuurcoördinator.

Domein 3: de beschikbaarheid van extra voorzieningen

Op de leslocatie:

- Extra begeleiding
 - **in** de klassen/groepen: *welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?*

Toelichting

De school heeft 6 groepen, waarmee het gemiddelde aantal leerlingen uitkomt op 23,6. In totaal is er in de klas buiten de handen van de aanwezige groepsleerkracht ongeveer 10,5 uur extra begeleiding per week beschikbaar. Dit is bijna 2 uur per week per klas gemiddeld.

- **buiten** de klassen/groepen: *welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?*

Toelichting

Buiten de groep zet de school voor alle groepen ongeveer 18 uur per week in.

Onderstaand het aantal 'extra handen' beschikbaar **in** de groep **buiten** de handen van de aanwezige groepsleerkracht.

Te gebruiken afkortingen voor functionarissen:

(Lkr. = leerkracht, Vkr. = vakleerkracht, OA = onderwijsassistent, RT = remedial teacher, AB = ambulante begeleider, OU = ouder/verzorger, LIO = leerkracht in opleiding, ST = stagiaire)

Groep	Functionaris(sen)	Aantal uren per week	Aantal betrokken lln.
3 (leerlingen met ASS ondersteunen i.v.m. de planning)	RT-er	30 min	1
4	leesouder	40 min	4
4 (lezen)	RT-er	1 uur	4
5	Leesouder	40 min	4
5 (spelling)	RT-er	50 min	4
6-7-8	Ervaren BBLeerkracht	1 uur	Extra ondersteuning vragen voor jonge LK
6	leesouder	40	1
6 (individueel rekenen)	RT-er	30 min	1
6 (rekengroepje)	RT-er	40 min	5
6 (spellinggroepje)	RT-er	30 min	6
7 (spellinggroepje)	RT-er	30 min	5
7 (rekenen individueel)	RT-er	40 min	2
7 (spelling individueel)	RT-er	50 min	1
7 (rekenengroepje)	RT-er	30 min	5
8 (individuele spelling)	IB-er/RT-er	30 min	1
8 (ww-spelling groepje)	RT-er	30 min	4

Onderstaand het aantal 'extra handen' beschikbaar **buiten** de groep **buiten** de handen van de aanwezige groepsleerkracht.

Groep	Functionaris(sen)	Aantal uren per week	Aantal betrokken lln.
1-2	B-schil leerkracht	2 dagen (16 uur)	voor heel groep 1-2
1-2	Gedragsspecialist Kompaan de Bocht	4 uur	Voor 2-6 jarigen
3-4-5	Leerkracht	2 uur	voor de bouw
3 (voorschot BOUW!)	administratief medew.	1 uur	3

Toelichting:

De B-schil leerkracht is de vaste invaller van de school, gekoppeld aan de stichting. Op school werkt een dyslexiebehandelaar met vier leerlingen buiten de klas. De RT-er biedt in totaal 8 uur ondersteuning. Leerkrachten met bouw overstijgende taken zijn voor bepaalde momenten vrij geroosterd. In de bovenbouw is dat niet het geval.

Met betrekking tot de ondersteuning denkt het team in mogelijkheden en kansen. De school heeft echter ook te maken met grenzen.

- *Speciale onderwijs/werkmaterialen voor leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften beschikbaar binnen de school:*

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale didactische kenmerken

Aangepaste leerlijnen:

- ☒ alternatieve methodes, nl. Kurzweil
- ☒ met een lager tempo, veel herhalen, nl. standaard zoals klokje/extra leesouder etc.
- ☒ die (veel/snel) lezen vermijden, nl. Kurzweil, luisterlezen computer
- ☒ uitgaand van sterk eigen probleemoplossend vermogen, nl. Hoogbegaafden die werken aan de hand van Tasc-model en taxonomie van Bloom/Gardner
- ☒ anders, nl., soms wordt er individuele begeleiding of Therapie op school gegeven voor 3 leerlingen onder schooltijd (hieronder valt niet logopedie)

Beschikbare onderwijsmaterialen met speciale pedagogisch/psychologische kenmerken

Onderwijsmaterialen ondersteunend bij:

- ☒ begrenzing van het gedrag, nl. Kids Skills
- ☒ begrip voor sociale interactie (met de volwassenen en de leeftijdsgenoten in de eigen omgeving), nl. de RT-er werkt met één leerling met autisme, zie schema hierboven

Aanpassingsvermogen aan kind specifieke fysieke belemmeringen (in aanvulling op de didactische materialen)

Aanwezige materialen (zoals zitballen, 'sissel'-kussens voor hyperactieve kinderen, fysiotherapeutische materialen voor revaliderende kinderen, basis verpleegmaterialen voor langdurig zieke kinderen, MRT-materialen⁶ aangepast schrijfmateriaal, aangepast meubilair) aparte tafel vanuit voorheen cluster 3

Leesstandaard/lap-top voor aparte leerlingen, wiebelkussens etc.

Extra naar een zorgboerderij gaan waardoor ze 30 minuten school missen.

⁶ MRT=motorische remedial teaching

- *Ruimtelijke voorzieningen, in en rond de school*

aparte extra ruimtes voor didactische begeleiding

- ☒ keuken (voor leerlingen)
- ☒ handvaardigheidslokaal
- ☒ extra grootte van de lokalen, gangen

aparte extra ruimtes voor bewegingsbehoeften

- ☒ rolstoeltoegankelijkheid
- ☒ time-out ruimte⁷
- ☒ speel-/gymlokaal

aparte extra ruimtes voor verzorging / rust

- ☒ verzorgingsruimte⁸
- ☒ revalidatie- en therapieruimte (bv. voor fysiotherapie)⁹
- ☒ rustruimte¹⁰

buitenruimten

- ☒ een klein schoolplein met verschillende speeltoestellen: goals, basket, tafeltennistafel, groot klimrek, zandbak en een bank rond een boom.

- *Specialistische expertise op hbo/wo-niveau*

<i>binnen de school zelf beschikbaar</i>	<i>buiten de school snel toegankelijk</i>	
Nee	Nee	visuele beperkingen
Nee	Ja	auditieve beperkingen
Nee	Ja	spraak/taal belemmeringen
Nee	Ja	cognitieve beperkingen
Ja	Ja	motorische beperkingen
Nee	Ja	beperkingen door langdurige ziekte
Ja	Ja	Autisme Spectrum Stoornissen (ASS)
Ja	Ja	AD(H)D
Ja	Ja	dyslexie
Nee	Ja	overige psychiatrische aandoeningen
Ja	Ja	gedragsproblemen
Nee	Ja	onderwijsachterstanden andere culturen

Toelichting

De Kleine Akkers heeft een taal- en rekencoördinator, een gedragsspecialist, een techniek- en WO-coördinator, een specialist op het gebied van MRT en een creatieve cultuurcoördinator. Een gedragsspecialist is op school aanwezig, maar is niet bevoegd onderzoeken uit te voeren.

⁷ Het kan zijn dat de ruimte nog niet als zodanig is ingericht, maar wel eenvoudig om te vormen.

⁸ Idem

⁹ Idem

¹⁰ Idem

- Samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

	<i>nooit</i>	<i>soms</i>	<i>regelmatig</i>	<i>vaak</i>
SMW				☒
Bureau Jeugdzorg			☒	
GGD				☒
GGZ			☒	
MEE		☒		
(Kinder)ziekenhuis	☒			
Revalidatiekliniek			☒	
Justitiële inrichting	☒			
KDC			☒	
MKD	☒			
Gemeente: brede school			☒	
Gemeente: VVE	☒			
Gemeente: schakelklassen	☒			
Gemeente: ketenzorg			☒	

Domein 4: de borging van de extra ondersteuning in de organisatie van de school

- *het 'eigenaarschap' van de extra ondersteuning: wie is verantwoordelijk voor een goed verloop van het onderwijsleerproces van de leerling met speciale ondersteuningsbehoeften?*

De leerkracht is verantwoordelijk voor de ondersteuning in de klas. Zo nodig is er ondersteuning van de intern begeleider. De leerkracht signaleert, schrijft de groepsplannen, voert het uit, evalueert, analyseert en herformuleert indien relevant de plannen. De plannen zien er overzichtelijk uit en bevatten de benodigde relevante leerlingengegevens, zoals de positieve en stimulerende factoren en de onderwijsbehoeften van de leerling omschreven aan de hand van de Groslijst Onderwijsbehoeften. De Leerkracht is het eerste aanspreekpunt voor de ouders.

- *de plaats van de extra ondersteuning binnen het beleid van de school*

De school heeft acht ontwikkelingsperspectieven opgesteld. Er zijn zeven leerlingen met een eigen programma. De leerkracht vangt in eerste instantie de leerlingen op met een speciale onderwijsbehoefte. Differentiatie binnen een stamgroep met meerdere leerjaren is gemakkelijker te organiseren dan wanneer het jaarstofklassensysteem wordt gehanteerd. Daarnaast is er ondersteuning van een remedial teacher, een leerkracht, een ouder, een administratief medewerker, een gedragsspecialist en dyslexiebehandelaar. Indien de ondersteuning ontoereikend is, kan hulp worden ingeschakeld van de intern begeleider, de consulent of vanuit het S(B)O en zal er in overleg met ouders het vervolgtraject worden besproken. Zo nodig kan een leerling worden verwezen naar een andere (SBO/SO) school.

- *volgsystemen voor de didactische voortgang, en voor de sociaal-emotionele voortgang*

De school heeft een jaarplanning die is verdeeld over drie perioden. Voor het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen worden de toetsen van de methode en de Cito gebruikt. Er is een tussenmeting in november. In de maanden januari en juni worden de Cito-toetsen afgenomen. De school maakt trendanalyses en kijkt naar de vaardigheidsscores van de leerling. Elke leerling wordt m.b.t. de leerprestatie gevolgd en ondersteund, ook wanneer de meer begaafde leerling zich minder ontwikkelt dan verwacht. De Sociale ObservatieLijst (SCOL) dient om de sociaal-emotionele voortgang te volgen. Leerkrachten en leerlingen van de bovenbouw vullen de lijst in. In de onderbouw gebruikt de school 'Kijk! Op Sociale Competentie'.

- *planmatige aanpak van de extra ondersteuning: signalering, besprekingen, evaluaties, overdrachten e.d. (bijvoorbeeld a.d.h.v. de één-zorgroute)*

De ondersteuning voor alle leerlingen gebeurt op een planmatige wijze aan de hand van de 1-zorgroute. Dit proces wordt bewaakt door de directeur en de IB-er. De intern begeleider coördineert de ondersteuning. Leerkrachten kunnen bij hem terecht voor collegiale consultatie. Verder begeleidt hij de leerkrachten in het plannen en uitvoeren van onderwijsondersteuning in de klas, hij coacht en hij bezoekt drie keer per jaar de klassen. Per schooljaar voeren de leerkracht en IB-er drie groepsplanbesprekingen en drie kindbesprekingen. Er zijn twee oudergesprekken. Elk leerkracht geeft een presentatie van de gemaakte toetsen. De centrale vraag hierbij is hoe en met welke middelen de leerkracht de leerlingen het beste kan ondersteunen om zodoende het maximale uit elke leerling te halen. Alle leerkrachten hebben dit één keer gepresenteerd en het ligt in de bedoeling dit twee keer per jaar te doen.

- *aanwezigheid van protocollen (dyslexie, dyscalculie, medische begeleiding zoals bijv. bij suikerziekte, pesten)*

De Kleine Akkers heeft diverse protocollen zoals een protocol voor de aanpak van pestgedrag, een dyslexie- en dyscalculieprotocol. Op bestuursniveau is een protocol voor schorsen en verwijderen en een medisch protocol aanwezig.

- *wat is de rol van de ouders en de mate van betrokkenheid bij:*
 - *het vaststellen van de onderwijsbehoefte van de leerling*
 - *het bepalen van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het uitvoeren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het evalueren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*

Ouders worden betrokken bij het onderwijs van hun kind. Leerkrachten hebben een korte lijn met hen en zij zijn het eerste aanpreekpunt. Ouders worden geïnformeerd over de vorderingen van hun kind. Twee keer per jaar zijn er oudergesprekken. Er is frequenter contact met ouders als er voor hun kind een OPP is geschreven. De ouders zijn deskundig over hun kind en een aantal van hen heeft ideeën over hoe de begeleiding het beste kan worden uitgevoerd. Hier bevindt men zich in een spanningsveld. De school is erop gericht het maximale voor de leerling te doen. Zij moeten hierbij wel hun eigen grenzen bewaken, niet te veel op voorhand beloven en realistisch blijven. Het moet voor de leerkracht en de ondersteuners uitvoerbaar zijn.

Domein 5: de intensiteit en omvang van de samenwerking met anderen in het onderwijs

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen waarmee de school haar voedingsgebied deelt? Kent de school de andere scholen, bijvoorbeeld hoe de andere scholen omgaan met extra ondersteuning en hoe zij omgaan met verschillen?*

De school kent de scholen en populatie leerlingen in haar voedingsgebied. Waar nodig vindt overleg plaats.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de overige reguliere basisscholen binnen Plein013?*

Er is weinig overleg met de andere reguliere basisscholen. Wel is er een IB-netwerk binnen Plein013.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen binnen het eigen schoolbestuur?*

De samenwerking bestaat uit een wekelijks directeurenoverleg en zes netwerkbijeenkomsten per jaar voor IB-ers aan de hand van thema's. Dit netwerk functioneert binnen de Stichting Tangent goed. De stichting heeft verschillende type scholen m.b.t. de populatie leerlingen. Men deelt kennis, men kan met elkaar sparren en men geeft of ontvangt feedback. Binnen alle beschikbare netwerkbijeenkomsten is er veel overlap en worden bepaalde onderwerpen vaker besproken. De vakken taal en rekenen nemen een belangrijke plaats in. Drie keer per jaar vindt een overleg plaats voor het taal- en het rekenonderwijs. Er worden aparte studiedagen georganiseerd voor leerkrachten, IB-ers en directeuren. Deze zijn veelal aanbodgericht en de wens is om dit vraag gestuurd te organiseren.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de centrale diensten van Plein013?*

De directeuren van alle scholen hebben vier keer per jaar overleg. De consulent is vanuit Plein013 toegewezen aan de school en werkt er 6 uur per week. Het aantal uren is gerelateerd aan het aantal leerlingen op school. De uren zijn snel vol en de consulent is niet flexibel. Er wordt bij de toewijzing van een consulent niet gekeken naar de weging van de leerlingen dan wel het aantal leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften. De ondersteuningsbehoefte van de school is hier ook niet in meegenomen. Een andere consulent kan worden ingevlogen wanneer de consulent niet of nauwelijks de gevraagde expertise bezit. Binnen Plein013 zijn er verschillende mogelijkheden tot kennisdeling. Zo kan men een beroep doen op het steunpunt Hoogbegaafdheid. De geïnterviewden bevestigen dat men elkaar nog moet vinden om zaken goed op elkaar af te stemmen.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de voor- en vroegschoolse instellingen, en met het voortgezet onderwijs?*

De school heeft geen samenwerking met de VVE. Samenwerking met het voortgezet onderwijs is er in de vorm van informatieoverdracht van verschillende VO-scholen voor leerlingen en ouders, een warme overdracht naar het voortgezet onderwijs en een terugkoppeling. De school werkt samen met de organisatie POVO-013.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de scholen voor sbo en so?*

Er is in enige mate samenwerking met het SBO De Zonnestein. In bepaalde gevallen kan iemand uit het SBO samen met de IB-er observaties verrichten in de klas voor een bepaalde leerling. Kennis kan indien nodig worden gedeeld. De school telt in de afgelopen jaren weinig verwijzingen naar het SBO en het SO. De ambulant begeleider van de leerlingen met een LGF uit het SO en SBO is vervangen door een consulent vanuit Plein013.

Opbrengsten uit het teamgesprek

Er is een teamgesprek gevoerd aan de hand van stellingen. Deze zijn bewust ambigu geformuleerd om de discussie op te roepen. Collega's hebben op persoonlijke titel hun mening gegeven en deze uitlatingen hoeven niet automatisch overeen te stemmen met het schoolbeleid. In het volgende overzicht is de weging van de argumenten op basis van consensus door de aanwezige collega's weergegeven. De eerste vijf gearceerde stellingen zijn voor het team de sterkste en/of belangrijkste argumenten die een rol spelen rond de realisering van Passend Onderwijs.

Rangorde	Team
<div style="text-align: center;"> </div>	De veiligheid in de groep wordt in hoge mate bepaald door leerkrachtvaardigheden.
	Ik merk niet zoveel van Passend Onderwijs.
	Door de methodesturing in het onderwijs creëren wij 'buitenbeentjes'.
	Dankzij Passend Onderwijs worden leerkrachten nog deskundiger.
	Liever arrangementen op aparte leslocaties, dan arrangementen in de reguliere klas.
	Ouders hebben geen verstand van onderwijs en daarom kan de school beter bepalen wat een passend onderwijsaanbod is.
	Liever klassenverkleining dan extra handen.
	Door Passend Onderwijs krijgt de 'gewone' leerling te weinig aandacht.
	De reistijd voor een leerling mag niet meer zijn dan een half uur heen en een half uur terug.
	Aanmelding is een ding: een leerling kan de school veel geld gaan kosten.
Zwak argument	

Afsluitende opmerkingen:

De aangegeven groeimogelijkheden bieden kansen om meer leerlingen met speciale onderwijsbehoeften onderwijs te kunnen bieden, maar ook om de 'gewone' leerlingen meer aan hun specifieke onderwijsbehoeften aangepast onderwijs te bieden. Of een dergelijke groei wenselijk is, is vanzelfsprekend afhankelijk van de opvattingen van de school, haar schoolbestuur en het samenwerkingsverband waar zij deel van uitmaakt.

De Kleine Akkers toont zich net als de andere scholen van het samenwerkingsverband een open, gastvrije school die de discussie rond de onderwijsondersteuning naar aanleiding van de ontwikkelingen rond Passend Onderwijs graag aangaat. Hopelijk ondersteunt dit rapport het team bij deze discussie.

Met dank voor de prettige ontvangst,

Ina Latuputty
(auditor)